

نکات کلیدی و اشکالات

جراحی سر و گردن



# نکات کلیدی و اشکالات جراحی سر و گردن

## مؤلفان

کلودیو ر. سرنا  
فرناندو ل. دیاس  
دان فلیس  
روبرتو ا. لیما  
ایجن ن. مایر  
ویلیام ا. وی

## ترجمه

دکتر میرمحمد جالی  
دکتر رحمت الله بنان  
اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گیلان



---

عنوان اصلی: Pearls and Pitfalls in head and neck surgery practical tips.  
وضعیت فهرستنويی: فیبا  
موضوع: سر - جراحی - گردن - جراحی  
شناسه افزوده: دیاس، فراناندوال، جلالی، میرمحمد، ۱۳۴۷، مترجم  
ردبندی کنگره: RD ۵۲۱، ۱۳۸۹ س/۴ آن۸  
ردبندی دیوبی: ۶۱۷/۵۱  
شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۹۷۲۰۱

---



سرنا کلودیوار

### نکات کلیدی و اشکالات جراحی سر و گردن

ترجمه: دکتر میرمحمد جلالی، دکتر رحمت الله بنان

چاپ یکم، زمستان ۱۳۸۹

صفحه آرایی: پرستو قدیم خانی، طراحی جلد: احسان ارجمند

چاپ: سمارنگ، صحافی: سمارنگ

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

بهای: ۵۹۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۲۰۰-۰۱۸-۷

[www.arjamndpub.com](http://www.arjamndpub.com)

همهی حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است.

### مرکز پخش انتشارات ارجمند

دفتر مرکزی: تهران بلوار کشاورز، بین خ کارگر و ۱۶ آذر، پلاک ۲۹۲، تلفن ۸۸۹۷۷۰۰۲

شعبه اصفهان: دروازه شیراز، خ چهارباغ بالا، پاساژ هزارجریب، تلفن ۰۳۱۱۶۲۸۱۵۷۴

شعبه مشهد: خ احمدآباد، پاساژ امیر، کتاب دانشجو، تلفن ۰۵۱۱۸۴۴۱۰۱۶

شعبه بابل: خ گنج افروز، پاساژ گنج افروز، تلفن ۰۱۱۱۲۲۲۷۷۶۴

شعبه رشت: خ نامجو، رویروی ورزشگاه عضدی، تلفن ۰۱۳۱۳۲۳۲۸۷۶

هدف اصلی این کتاب ارائه اطلاعات مفید و دقیق به خواننده در موقعیتهای تشخیصی و درمانی خاص در جراحی سر و گردن است که چه باید انجام دهند و چه نباید انجام دهنند. این نوشتہ، کتاب درستامه معمول، که حاوی مجموعه جامعی از تمام متون موجود باشد و یا اطلسی از آناتومی یا تکنیک‌های جراحی، نیست. بلکه در تهیه این کتاب از گروهی برگزیده از افراد با تجربه دعوت شده است که تجارب فردی خود را درباره موضوعات کلیدی قسمتهای مختلف این رشته تخصصی بیان نمایند. با وجود این که در مورد مباحث کلی توافق وجود داشته ولی سعی شده است که بر نکات کلیدی مفید و به ویژه به جوانب احتیاط در موارد بالقوه خطرناک، که می‌تواند بر تشخیص و درمان بیماران تأثیر گذارد، تأکید شود. در ضمن از همه نویسندهان خواسته شده است که رهنمودهای عملی را که به ما در طب روزمره کمک می‌نماید بیان دارند.

بخش‌های مختلف این کتاب، اکثر بیماریهایی را که جراح سر و گردن در طب روزمره‌اش با آن مواجه می‌شود، در بر می‌گیرد: ۱- غدد تیروئید و پاراتیروئید، ۲- متاستازهای گردنی، ۳- تومورهای دهانی و اوروفارنکس، ۴- تومورهای حنجره، ۵- کانسر هیپوفارنکس، ۶- کانسر ناروفارنکس، ۷- تومورهای غدد بزاقی، ۸- تومورهای قاعده جمجمه، ۹- تومورهای عروقی، ۱۰- تومورهای مادرزادی، ۱۱- تومورهای فضای پارافارنکس، ۱۲- تراکثوتومی، ۱۳- بازسازی و غیره و از همه افرادی که علیرغم فضای محدود به طور موثر در موضوعات مربوطه شرکت نموده‌اند، تشکر می‌نمایند.

مؤلف مراتب سپاسگذاری خود را از همکاران خویش William I. Wei, MD , A. Lima, MD; Fernando L. Dias, MD Roerto; E uegen N. Myers, MD; Dan Fliss, MD مشارکت نمودند، بیان می‌دارد و این امر علاوه بر میزان مشارکت آنها، شامل پیشنهادات ارزشمندشان راجع به ریوژن‌ها، عناوین و نویسندهان کتاب نیز می‌شد.

همچنین از ناشر کتاب Steven Karger (به رسم یادگار) و Thomas Karger تشكیر می‌نمایم که این پروژه را پذیرفته و به آن عینیت بخشیدند. آشنایی مؤلف با دوشیزه Elisabeth Anyawike به من در مواجهه با مشکلات حین فرایند تألیف بسیار کمک کرد.

در پایان تشکر ابدی خود را به همسر محبوب خود، Selma S. Cernea, MD به خاطر آرامش، صبوری و حمایت وی بیان می‌دارم.

Claudio R. Cernea, Sao Paulo



آموزش رشته ENT – HNS از جمله دشوارترین رشته‌ها در آموزش پزشکی محسوب می‌شود. یکی از دلایل عمدۀ آن پیچیدگی آناتومی سر و گردن و فضای محدود این ناحیه بسیار مهم می‌باشد. وجود اعصاب کرانیال متعدد و عناصر حیاتی همچون شریان‌های کاروتید، وریدهای ژوگولر، چشم، مغز، راههای هوایی و غذایی و... همگی یادگیری این رشته را دشوار می‌سازد. اگرچه پیشرفت تکنولوژی و روش‌های تصویرنگاری به جراحان سر و گردن کمک می‌کند ولی هیچیک جایگزین بصیرت و آگاهی از عوارض بالقوه و استفاده از تجربه بزرگان این رشته نمی‌شود.

به همین دلیل، این امر در همه مراکز عمدۀ آموزش دستیاری ENT-HNS مورد توجه ویژه قرار گرفته است. کتابی که اکنون در دست دارید ترجمه کتاب Pearls and pitfalls in head and neck surgery می‌باشد که توسط برخی از متخصصین طراز اول چند کشور جهان نوشته شده است. همچنانکه مؤلف و گردآورنده کتاب در مقدمه آورده است، این کتاب درسنامه معمول و یا اطلسی برای تصویر و توصیف چگونگی اعمال جراحی سر و گردن نیست، بلکه تأکید بر آموزش نکات کلیدی و مفید در افزایش دقت و رعایت جوانب احتیاط در موارد بالقوه خطمند در اعمال جراحی سر و گردن می‌باشد. امید است مطالب این کتاب بتواند مورد استفاده همکاران قرار بگیرد. مترجمین کتاب اذعان می‌دارند که این ترجمه به هیچ وجه نمی‌تواند خالی از اشکال و اشتباه باشد. به همین لحاظ پذیرای راهنمایی‌های متخصصین محترم، اعضای محترم هیئت علمی و تمامی علاقمندان به پیشرفت در زمینه علوم پزشکی بوده و امیدواریم این توفیق را داشته باشیم که در چاپ‌های بعدی بتوانیم با رفع اشکالات موفق به تأمین نظرات استادی محترم شویم.

مترجمین کتاب از گروه انتشارات ارجمند به مدیریت جناب آقای دکتر محسن ارجمند که برای آماده‌سازی کتاب تلاش فراوان کرده‌اند، کمال تشکر را داشته و برای ایشان و همکارانشان آرزوی توفیق روز افرون در امر اعتلای سطح فرهنگی و علمی جامعه پزشکی کشور دارند.

دکتر میرمحمد جلالی

دکتر رحمت‌الله بنان

اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی گیلان

زمستان ۸۹

## فهرست

۱/۱	چگونه از آسیب رساندن به عصب حنجره‌ای تحتانی اجتناب ورزیم؟	۷
۱/۲	چگونه از آسیب به شاخه خارجی عصب حنجره‌ای فوقانی اجتناب ورزیم؟	۸
۱/۳	۱ مانیتور عصب راجعه حنجره در جراحی تیروئید و پاراتیروئید: تکنیک سیستم NIM <sup>۲</sup>	۱۱
۱/۴	چگونه غدد پاراتیروئید را طی جراحی تیروئید حفظ کنیم؟	۱۳
۱/۵	۱/۵ تکمیل تیروئیدکومی	۱۶
۱/۶	۱/۶ جراحی برای گواترهای داخل توراکس	۱۹
۱/۷	۱/۷ چگونه در مورد وسعت تیروئیدکومی برای بیماری‌های خوش‌خیم تصمیم‌گیری کنیم؟	۲۲
۱/۸	۱/۸ تیروئیدکومی با حداقل تهاجم با کمک ویدئو	۲۵
۱/۹	۱/۹ پاراتیروئیدکومی با کمک ویدئو	۲۷
۱/۱۰	۱/۱۰ پاراتیروئیدکومی محدود	۲۹
۱/۱۱	۱/۱۱ نکات عملی در درمان جراحی هیپرپاراتیروئیدی ثانویه	۳۱
۱/۱۲	۱/۱۲ پاراتیروئیدکومی مجلد	۳۴
۱/۱۳	۱/۱۳ دیسکسیون پاراتراکمال گردن: نکات جراحی	۳۸
۱/۱۴	۱/۱۴ درمان غدد لنفاوی مبتلا در کانسر مدولری تیروئید	۴۰
۱/۱۵	۱/۱۵ چگونه کارسینوم خوب تمایز یافته با درگیری عصب راجعه را درمان کنیم؟	۴۲
۱/۱۶	۱/۱۶ درمان کانسر تهاجمی تیروئید	۴۴
۲/۱	۲/۱ بررسی قبل از عمل گردن در کارسینوم سلول سنگفرشی سرو گردن	۴۶
۲/۲	۲/۲ گردن N <sub>۰</sub> در کانسر دهان: صبر و انتظار	۴۸
۲/۳	۲/۳ گردن N <sub>۱</sub> در کانسر دهان: دیسکسیون انتخابی گردن	۵۰
۲/۴	۲/۴ بیوپسی غده لنفاوی Sentinel در درمان کانسر دهان N <sub>۰</sub>	۵۲
۲/۵	۲/۵ دیسکسیون انتخابی گردن در درمان گردن N <sup>+</sup> در کانسرهای حفره دهان	۵۵
۲/۶	۲/۶ چگونه عصب XI را در دیسکسیون گردن حفظ کنیم؟	۵۷
۲/۷	۲/۷ حفظ عصب مارژینال مندیبولر در جراحی گردن	۵۹
۲/۸	۲/۸ دیسکسیون دو طرفه گردن: نکات عملی	۶۱
۲/۹a	۲/۹a چگونه غدد لنفاوی خلف حلقی را درمان کنیم؟	۶۳
۲/۹ b	۲/۹ b چگونه غدد لنفاوی خلف حلق را درمان کنیم؟	۶۵
۲/۱۰	۲/۱۰ درمان گردن با غده لنفاوی مثبت در بیمارانی که تحت کمورادیوتراپی هستند	۶۷
۲/۱۱	۲/۱۱ چگونه از آسیب به مجرای توراسیک طی برداشتن جراحی غدد لنفاوی سطح IV چپ اجتناب ورزیم؟	۶۹
۲/۱۲	۲/۱۲ روش‌های جدید در دیسکسیون اصلاح شده و عملکردی گردن چیست؟	۷۱

۳/۱ چگونه نقايسص کوچک زيان و کف دهان را بازسازی کنیم؟.....	۷۳
۳/۲ بازسازی نقايسص بزرگ زيان و کف دهان.....	۷۶
۳/۳ چگونه کارهای جراحی را در برداشت فک تحتانی ارزیابی کنیم.....	۷۸
۳/۴ چگونه نقايسص قسمت قدامی مندیبل را در بیمارانی که بیماری عروقی دارند بازسازی کنیم؟.....	۸۰
۳/۵ کارهای جراحی کافی در برداشت کارسینوم زیانی.....	۸۳
۳/۶ نکات عملی در درمان استورادیونکروز مندیبل.....	۸۵
۴/۱ نکات عملی در برداشت لیزری کانسر خنجره.....	۸۷
۴/۲ توصیههای عملی برای درمان فونومیکروسرجری ضایعات خوش خیم طباب صوتی.....	۹۰
۴/۳ بازسازی گلوتیک پس از لارنژكتومی نسبی عمودی.....	۹۳
۴/۴ فارنگوتومی سوپراهیوئید.....	۹۵
۴/۵ مانورهای حین عمل برای بهبود نتایج عملکردی پس از لارنژكتومی سوپراگلوتیک.....	۹۷
۴/۶ نکات عملی در انجام لارنژكتومی نسبی سوپراکریوئید.....	۹۹
۴/۷ مانورهای حین عمل برای بهبود نتایج عملکردی پس از لارنژكتومی کامل.....	۱۰۱
۴/۸ چگونه عود تراکتوستمال را درمان کنیم.....	۱۰۴
۴/۹ تنگی تراکتوستوم پس از لارنژكتومی کامل.....	۱۰۷
۴/۱۰ چگونه از بروز فیستول حلقوی - جلدی پس از لارنژكتومی جلوگیری کرده و آن را درمان کنیم؟.....	۱۰۹
۵/۱ چگونه تومورهای کوچک هیپوفارنکس همراه با گردن N <sub>2</sub> را درمان کنیم؟.....	۱۱۲
۵/۲ نکات عملی برای بازسازی نقص حاصله از لارنژكتومی کامل / فارنژكتومی نسبی.....	۱۱۵
۵/۳ نکات عملی برای توانبخشی صوتی پس از فارنگولارنژكتومی.....	۱۱۷
۵/۴ چگونه روش بازسازی را پس از فارنگولارنژكتومی کامل انتخاب کنیم؟.....	۱۱۹
۶/۱ اندیکاسیونهای درمان جراحی کانسر نازوفارنکس.....	۱۲۱
۶/۲ نکات عملی برای انجام روش باز کردن ماگریلا (maxillary swing).....	۱۲۳
۶/۳ درمان متاستازهای گردنی کارسینوم نازوفارنژیال.....	۱۲۵
۶/۴ نکات عملی برای مشخص کردن تنه اصلی عصب صورتی.....	۱۲۸
۷/۱ روش رتروگرید در تشخیص عصب صورتی: اندیکاسیونها و تکنیک.....	۱۳۰
۷/۲ تصمیم گیری حین عمل برای فدا کردن عصب صورتی در جراحی پاروتید.....	۱۳۲
۷/۳ کی و چگونه عصب صورتی برداشته شده طی جراحی پاروتید را ترمیم می کنیم؟.....	۱۳۴
۷/۴ روش های موجود برای تومورهای لوب عمقی پاروتید.....	۱۳۶
۷/۵ آدنوم پلثومورفیک راجعه پاروتید.....	۱۳۸
۷/۶ چگونه بر محدودیت های آسپیراسیون سوزن ظرفی و بیوپسی فروزن سکشن طی جراحی تومورهای غده بزاوی فائق آئیم؟.....	۱۴۰
۷/۷ نکات عملی برای حفظ عصب گوشی بزرگ در پاروتیدکتومی.....	۱۴۲
۷/۸ اندیکاسیونهای دیسکسیون انتخابی گردن در کانسرهای پاروتید.....	۱۴۴
۷/۹ اندیکاسیونهای «تاکتیکی» در ضایعات غیر بزاوی.....	۱۴۶
۷/۱۰ چه زمانی تومور پاروتید را نباید جراحی کرد؟.....	۱۴۸
۷/۱۱ نکات عملی در برداشت غده تحت فکی.....	۱۵۰
۷/۱۲ نکات عملی برای انجام روش جراحی ساب کرانیال.....	۱۵۲
۸/۱ نکات عملی برای انجام روش جراحی ساب کرانیال.....	۱۵۴